

स्याउ तस्करीमा संलग्न सशस्त्रका डिएसपी र इन्स्पेक्टरमाथि कारबाही

भाषा(प्रस)। भारतीय सिमावर्ती क्षेत्रबाट हुने स्याउ तस्करीमा संलग्न रहेको आरोपमा सशस्त्र प्रहरीका प्रहरी नायब उपरीक्षक (डीएसपी) र प्रहरी निरीक्षक (इन्स्पेक्टर) कारबाहीमा परेका छन्।

वैशाख २२ गते भाषाको केचनाबाट तस्करी गरेर भारतीय लैजाँदै गरेको १ सय १५ कार्टुन फूजी स्याउ सशस्त्र प्रहरीको गस्ती ठोली नियन्त्रणमा लिएको थियो । उक्त स्याउ तस्करीमा संलग्न रहेको आरोपमा सशस्त्र प्रहरी बल सीमा सुरक्षा गुलम धेराबारी भाषाको प्रहरी नायब उपरीक्षक सुमन शर्मा र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोर्ट केचनाका प्रहरी निरीक्षक ओफिसिल धानुक कारबाहीमा परेका हुन् । तस्करीमा संलग्न रहेको आरोपमा कारबाहीस्वरूप उमीरु सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बराह बाहिनी भाषाको प्रहरी नायब उपरीक्षक सुमन शर्मा र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोर्ट केचनाका प्रहरी निरीक्षक डीएसपी अञ्जनीकुमार थार्माको संयोजकत्वमा छानबनि समिति गठन भएको थियो । छानबनिका क्रममा शर्मा र धानुको

ल्याइएको छ । छानबनि समितिले प्रतिवेदन बुझाउन बाँकी रहेको बताउँदै पोखरेल्लो प्रारम्भिक छानबनिको क्रममा घटनामा दुवै जनाको संलग्न रहेको दोखाएकोले प्रतिवेदन आएर्छ दोषी ठहराया थप विभागीय कारबाही हुने जानकारी दिए । यसेबीच बरामद गाडीसहितको स्याउ जफत गरेर १४ लाख ५६ हजारमा लिलामी गरिएको राजस्व अनुसन्धान कार्यालय इटहरीले जानाएको छ । यसअधि पनि सुनसरीमा लौकीहाँ ३ ट्रक स्याउ तस्करीमा संलग्न रहेको भद्रै सशस्त्र प्रहरीको संलग्नता पुरी भएको थियो । भारतीय सिमावर्ती क्षेत्रबाट हुने तस्करीमा प्रहरीको प्रहरी नायब महानिरीक्षक डीआईजी अञ्जनीकुमार पोखरेल्लो बताए । शर्माको ठाउँमा डीएसपी भ्रात गौतम र केचनामा प्रहरी निरीक्षक जितेन्द्रबहादुर बस्नेतलाई बताए ।

समेत संलग्नता देखिएपछि अनुसन्धानका लागि मुख्यालय तानिएको सशस्त्र प्रहरीको प्रहरी नायब महानिरीक्षक डीआईजी अञ्जनीकुमार पोखरेल्लो बताए । शर्माको ठाउँमा डीएसपी भ्रात गौतम र केचनामा प्रहरी निरीक्षक जितेन्द्रबहादुर बस्नेतलाई बताए ।

विश्वासको मत लिन नपर्ने सत्ता गठबन्धनको निष्कर्ष

भाषा(प्रस)। सत्ता गठबन्धनको बैठकले प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले फेरि विश्वासको मत लिनु नपर्ने निष्कर्ष निकालेको छ । प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटारमा शनिवार बसेको नेकपा (माझोवारी केन्द्र), नेपाली काप्रेस, र जनता समाजवादी पार्टीनायात सत्तारूढ गठबन्धनले विश्वासको मत लिनु नपर्ने निष्कर्ष निकालेको हो ।

बैठकपाँच माझोवारी केन्द्रका प्रमुख सचेतक हितराज पाण्डेले भने, प्रधानमन्त्रीले अब फेरि विश्वासको मत लिनुपर्ने कानुन छैन, शनिवारको बैठकमा आइतवारादेखि चल्ने संसद बैठकलाई प्रभावकारी बनाउने विषयमा पनि छलफल भएको छ ।

अहिलेको बजेट र नीति तथा कार्यक्रममा के कुरालाई प्रार्थिमिकता दिने भनेर प्रधानमन्त्रीले बैठकमा सुझाउएको सचेतक पाण्डेको भनाइ छ । बैठकमा संसदीय समिति, प्रधानमन्त्रायाधीश नियुक्त, नामारिकता लगायतको विधेयकलाई अगाडि बढाउने विषयमा पनि छलफल भएको थियो । बैठकमा अधिवक्तासँग हुने प्रधानमन्त्रीले सुझाउ लिएका थिए ।

राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) ले रास्वपाले सकारालाई दिएको समर्थन फिर्ता लिएपछि प्रधानमन्त्रीले फेरि विश्वासको मत लिनुपर्ने देउवा, उपप्रधानमन्त्री एवं राखामन्त्री पूर्णबहादुर खड्का र उपसभापति धनराज गुरुङ, नेकपा (एकीकृत समाजवादी)का अध्यक्ष माधवकुमार नेपाल र महासचिव धनश्याम भुसाल सुभागी थिए । जनता समाजवादी पार्टी नेपालका अध्यक्ष उपेन्द्र यादव र नेता राजेन्द्र श्रेष्ठ, लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष महन्थ ठाकुरलगायत सुभागी भएका थिए ।

साढे ४४ प्रतिशतमा पुग्यो बिमा पहुँच

भाषा(प्रस)। नेपालमा बिमा पहुँच करिब साढे ४४ प्रतिशत पुरेको नेपाल बिमा प्राधिकरणको तथ्याकृत देखाएको छ । पांचलाला वर्षमा तीव्र रुपमा बिमा सेवाको विस्तार बढेकाले समग्र बिमा पहुँचमा पनि वृद्ध भास्को प्राधिकरणको मासिक तथ्याकै देखाएको छ । प्राधिकरणका अनुसार गत चैतसम्म मुलुकको कुल जनसंख्याको करिब साढे ५५ प्रतिशत नागरिक बिमाको पहुँचबाही छन् ।

तथ्याकृत म्यादी, लघु म्यादी र वैदेशिक रोजगारीमा गएकाले गरेको बिमा पनि समावेश गर्दा गत अर्थात् वर्षको चैतसम्म ३७.७५ प्रतिशतमा र म्यादी र लघु म्यादी मात्र जोडा ३४.५२ प्रतिशतमा बिमा पहुँच पुरेको छ । तर म्यादी, लघु म्यादी र वैदेशिक रोजगारीमा गएकाले गरेको कूनी पनि बिमा हाटाउँदा गत वर्षको चैतसम्म १५.०२ प्रतिशतमा मात्र बिमा पहुँच पुरेको समितिको तथ्याकृत छ । धेरै नामारिकमा बिमासम्बन्धी चेताना नहनु, कम्पनीहरू सहर

गएकाले गरेको पनि समावेश गर्दा बिमा पहुँच ४४.५५ प्रतिशत रहेको प्राधिकरणको तथ्याकृत छ । वैक तथा वित्तीय संस्थामा निषेप खाता दोहोरिएजरै एकै वर्तिको पनि एकभन्दा बढी बिमा गरेको हुन सक्ने भास्कले नेपालको कुल जनसंख्याको करिब साढे ४४ प्रतिशतमै बिमा पहुँच पुरेको भन्ने जानकारहु बताउँछ ।

म्यादी, लघु म्यादी र वैदेशिक रोजगारीमा गएकाले गरेको बिमा पनि समावेश गर्दा गत अर्थात् वर्षको चैतसम्म ३७.७५ प्रतिशतमा अवधिकारी निवास लाग्नार र लघु म्यादी मात्र जोडा ३४.५२ प्रतिशतमा बिमा पहुँच पुरेको छ । तर म्यादी, लघु म्यादी र वैदेशिक रोजगारीमा गएकाले गरेको कूनी पनि बिमा हाटाउँदा गत वर्षको चैतसम्म १५.०२ प्रतिशतमा मात्र बिमा पहुँच पुरेको समितिको तथ्याकृत छ । धेरै नामारिकमा बि�मासम्बन्धी चेताना नहनु, कम्पनीहरू

गएकाले गरेको बिमालोखो सोही अवधिकारी कुल जनसंख्यासँग तुलना गरेर बिमा पहुँच गणना गर्ने विश्वव्यापी प्रचलन छ । प्राधिकरणका अनुसार गत चैतसम्म बिमा कम्पनीहरूले १ करोड ४१ लाख ६५ हजार ९ सय ९२ वटा जीवन बिमालोखो र २१ लाख ६५ हजार ३ सय २८ वटा निर्जीवन बिमालोखो भिक्री गरेका छन् ।

हाल मुलुकभर १९ जीवन बिमा, २० निर्जीवन बिमा र २ पुनर्विता कम्पनी सञ्चालनमा छन् । ७ वटा लघुबिमा कम्पनीहरूलाई पनि बिमा प्राधिकरणले सञ्चालन अनुमति दिएको छ । गत चैतसम्म बिमा कम्पनीहरूले ३ हजार १ सय ५४ वटा शाखा कार्यालयमार्फत मुलुकभर बिमा सेवा दिए आएका छन् । अधिल्लो वर्षको चैतसम्म यो संख्या ३ हजार १ सय ५४ थिए ।

घटाएर बचेको बिमालोखो सोही अवधिकारी कुल जनसंख्यासँग तुलना गरेर बिमा पहुँच गणना गर्ने विश्वव्यापी प्रचलन छ । प्राधिकरणका अनुसार गत चैतसम्म बिमा कम्पनीहरूले १ करोड ४१ लाख ६५ हजार ९ सय ९२ वटा जीवन बिमालोखो र २१ लाख ६५ हजार ३ सय २८ वटा निर्जीवन बिमालोखो भिक्री गरेका छन् ।

मात्र वर्षपछि भाषा

भाषा(प्रस)। नेपालमा बिमा पहुँच करिब साढे ४४ प्रतिशत रहेको प्राधिकरणको तथ्याकृत देखाएको छ । पांचलाला वर्षमा तीव्र रुपमा बिमा सेवाको विस्तार बढेकाले समग्र बिमा पहुँचमा पनि वृद्ध भास्को प्राधिकरणको मासिक तथ्याकै देखाएको छ । प्राधिकरणका अनुसार गत चैतसम्म मुलुकको कुल जनसंख्याको करिब साढे ५५ प्रतिशत नागरिक बिमाको पहुँचबाही छन् ।

तथ्याकृत म्यादी, लघु म्यादी र वैदेशिक रोजगारीमा गएकाले गरेको बिमा पहुँच पनि समावेश गर्दा गत अर्थात् वर्षको चैतसम्म ३७.७५ प्रतिशतमा अवधिकारी निवास लाग्नार र लघु म्यादी मात्र जोडा ३४.५२ प्रतिशतमा बिमा पहुँच पुरेको छ । तर म्यादी, लघु म्यादी र वैदेशिक रोजगारीमा गएकाले गरेको कूनी पनि बिमा हाटाउँदा गत वर्षको चैतसम्म १५.०२ प्रतिशतमा मात्र बिमा पहुँच पुरेको समितिको तथ्याकृत छ । धेरै नामारिकमा बि�मासम्बन्धी चेताना नहनु, कम्पनीहरू

गएकाले गरेको बिमालोखो सोही अवधिकारी कुल जनसंख्यासँग तुलना गरेर बिमा पहुँच गणना गर्ने विश्वव्यापी प्रचलन छ । प्राधिकरणका अनुसार गत चैतसम्म बिमा कम्पनीहरूले १ करोड ४१ लाख ६५ हजार ९ सय ९२ वटा जीवन बिमालोखो र २१ लाख ६५ हजार ३ सय २८ वटा निर्जीवन बिमालोखो भिक्री गरेका छन् ।

मात्र वर्षपछि भाषा

भाषा(प्रस)। नेपालमा बिमा पहुँच करिब साढे ४४ प्रतिशत रहेको प्राधिकरणको तथ्याकृत देखाएको छ । पांचलाला वर्षमा तीव्र रुपमा बिमा सेव

आमिंद्याचिं

कविता

मेरा हरा बा !

• पुनरो कोइराला

मेरा बा'का बा, हरा बा!
कत्रो सान थियो ऊबेला
नाम थियो, मान थियो
यजमानका पितृ तराउँथे
युवाका जोडी मिलाउँथे
दशारीका दशाग्रह कठाउँथे
लाला-बालाका प्राण बचाउँथे

हरा बा वास्तवमा मेरा

हरा बा मात्र थिएन्
कसैका पुरेत बा
कसैका वैद्य बा
कसैका सारथी त
कसैका जीवनदाता
त्यसैले
जन-जनका मन
मरिस्तकमा बसेका

मेरा बा'का बा, हरा बा!
म सम्भन्नु अफै घुमते
स्वभाव उम्को
कालो करक्के छाता डेलामा
सिर्टाउँदै
आली-आली, बारी-पारावा,
चौर, हिलाम्प, धुलाम्प,
गोरेटो, घोडेटो बाटामा
हातीलाप चल्पो घोकाउँदै सुदूर
कैत पाहुना लामा हिँडेको
भलभलती छ यो मानसपलमा
म उनको पर्खाइमा घ अधिलतरको
सुखुवाको दुनामा दुसुक बसी
बाटो दुकिहेको
कैयों गोधुनी साँझ विथे
चर्न गएका चौपायाका हन्जा
त्यसैरी बुङ्ग-बुङ्गी धुलो
उडाउँदै

गोठ तिर हानिन्थे
बु बु दै गेरेको चिरिज्ञ खोलोले
धार बदलेर उत्र बहाँदो हो
तर हा बाको चालचुल हुँचेन
ती रातोडी मिठाइको आशमा
क्षितिजतर्फ एकटकले
नियाल्दा-नियाल्दा

अधिलतरको बाटो गुडून थाल्थ्यो

कुरुको बोट, बाह्मासे फूलका बुङ्ग,

खेमेतोको गाछ, पर्सर

मार्गा साँसिलदीको टैंडे घर

सबै फनफन्ती शुथे

तर हरा बा के फर्किन्थो

मेरा बा'का बा, हरा बा!

त्यो तोस रोटीको सम्फनाले

मेरो मुखबाट बने

च्यालाली सागर

सुकै लाया हठात

घर अधिलतरको

राजमार्गा देखिने

हरा बाको दृश्यले

जिज्वोना पुनः भरी

वर्षिन थाल्थ्यो

मेरा बा'का बा, हरा बा!

केटोकेटी लोभ्याउने बानी

गजबको थियो उनको

दौराका दुवै गोजीमा

खुवा सिकाका राखी

खैभाँझीकै छिछाँछिड़..

बजाउँदै मेरा

सामुन्देबाट गुँडांदा

म भने त्यो आवाजले

मन्त्रमुण्ड बन्धै

लाय्यो स्वयं सरस्वतीको

वीणाबाट खुटेको सुमधुर

ध्वनी मेरा काने जाली

हुँदै मस्तिकसँग

सुस्त-सुस्त

सच्चार गोको
करिप्पैर्थै, हरा बाको
गोजी मक्काए
पुँछे प्वाल बनेको
अनि सिकाकाहरूले
त्यही प्वालको बाटो
समाई फुरुक-फुरुक गर्दै
सुखरी आफ्नो
अंजुलीमा अवतरण गोको

मेरा बा'का बा, हरा बा!
हरा बाको गोडा मिच्चा
पाइने दश पैसाका लाग्नी
भुम्भुरी माफ
तेंशुद, मछाइ, चल्यो
एक प्लैयैंको जोहो गर्न
फाँडे एक महिना लाय्यो
म त्यो पाँच/दश पैसे
सिकालाई

एकमात्र अर्को चालाउँदै
धरहरा बनाउने लक्ष्यमा हुँये
हुन्डीभाँझ साइकल चढी
बरफकाला आउँथ्यो
धरहराको सपना

सारा उडाए जान्थ्यो
अनि पुनः हरा बाका

तिनै गोडातिर

ध्यान लाउन थाल्थ्ये

अर्को नयाँ धरहराको

कल्पनामा डुङ्ग थाल्थ्ये

मेरा बा'का बा, हरा बा!

एकाध, हरा बाले मेरा

बालाई

भने गेरेको सुन्थै

हेर बासु! जीवनभर

कमाइमा ऐश्चिन्दै

दुर्ण भनेको स्वर्थ हो

जीवन छोटो छ

इज्जत कमाउन सिक्

निश्चार्थी बन सिक्

ज्ञानी बन सिक्

ज्ञान शिक्षा र अनुभवको

संगलो हो

अनुभव लाई दै

बदुलिन्छ

बरु अध्ययन गर्न सिक्

जिति ज्ञान बदुलिन्छ

त्याज्ञतार बन्धसु

मेरा बाले टाप्पैक टिप्पैक

थिए

अनेक आरोह अवरोहाला

निकलकित जीवन जिए

बुझेको छु, आज म जे छु

जहाँ छु, जै पूर्खाको

संस्कारले छु

हरेक दुःखसुखमा ती

अर्तीलाई

आदेश मानेछु

आज म मेरा मास छर्न

हिँडेका

बालाली सम्फन्दु

हरा बाका ती वचन

मेरा बाले टाप्पैक टिप्पैक

थिए

अनेक आरोह अवरोहाला

निकलकित जीवन जिए

बुझेको छु, आज म जे छु

जहाँ छु, जै पूर्खाको

संस्कारले छु

हरेक दुःखसुखमा ती

अर्तीलाई

आदेश मानेछु

मेरा बाले टाप्पैक टिप्पैक

थिए

अनेक आरोह अवरोहाला

निकलकित जीवन जिए

बुझेको छु, आज म जे छु

जहाँ छु, जै पूर्खाको

संस्कारले छु

हरेक दुःखसुखमा ती

अर्तीलाई

आदेश मानेछु

मेरा बाले टाप्पैक टिप्पैक

थिए

अनेक आरोह अवरोहाला

निकलकित जीवन जिए

बुझेको छु, आज म जे छु

जहाँ छु, जै पूर्खाको

संस्कारले छु

हरेक दुःखसुखमा ती

अर्तीलाई

आदेश मानेछु

मेरा बाले टाप्पैक टिप्पैक

थिए

अनेक आरोह अवरोहाला

निकलकित जीवन जिए

बुझेको छु, आज म जे छु

जहाँ छु, जै पूर्खाको

संस्कारले छु

हरेक दुःखसुखमा ती

अर्तीलाई

आदेश मानेछु

मेरा बाले टाप्पैक टिप्पैक

थिए

अनेक आरोह अवरोहाला

निकलकित जीवन जिए

बुझेको छु, आज म जे छु

जहाँ छु, जै पूर्खाको

संस्कारले छु

हरेक दुःखसुखमा ती

अर्तीलाई

आदेश मानेछु

मेरा बाले टाप्पैक टिप्पैक

थिए

अनेक आरोह अवरोहाला

निकलकित जीवन जिए

बुझेको छु, आज म जे छु

जहाँ छु, जै पूर्खाको

विश्व हाँसो दिवस

आज विश्व हाँसो दिवस

सबैलाई थाहा छ कि हाँस्दा रामो लाल्छ , तर यी सरल हाँसेहरू हाम्रो दैनिक जीवन र सोच सुधार गर्न करिको मूल्यवाचू हुन सक्छ भने कुरा हामीले बुन्द जरूरी छ । हुन त हाँसेसो कुनै पनि कुरा या पीडालाई निको पार्न वा समाधान गर्न सक्छै, तर यसले धेरै कुरा र पीडालाई छेउ लगाउँदै जीवनको मूल्य आत्मसातु गर्न मद्दत गर्न सक्छ विश्व हाँसो दिवसमा यस्तै हाँसेसम्बन्धी कुरुहरूलाई चर्चा गरिन्छ । आफूलाई खुसी बनाउने र हाँस्ने कारणहरू पता लगाउन आग्रह गर्दै हामी सबैलाई विश्व हाँसो दिवसको शुभकामा ।

कहिले मनाइन्छ हाँसो दिवस ?

मेरी महिनाको पहिलो आइतवार विश्व हाँसो दिवस मनाइन्छ ।

हाँसो
दिवसको
पृष्ठभूमि
मेरे ७ मा
मनाइन्ने यस
दिवसको
प्रथम पटक
भने सन्
१९८८ मा
भारतको
मुम्बईमा

लाएर पनि मिठो खानेकुराको भोगमा पनि एक पित्को हाँसो हाँस्न समिक्षेको हुँदैन । हाँसो एउटा यस्तो कडी हो जसले धनीलाई गरिब अनि गरिबलाई पनि धनी बनाउँदछ ।

गरिब भन्नौ सुखको मै छ धनी मिल्दैन कतै पनि

यो एउटा वाक्यांशले हाँसोको अपार व्याख्या गरेको छ, गरिबलाई धनी अनि धनीलाई गरिबमा छुटाउने काम हाँसेले गर्दछ । ढोको बोकेको भोको पेट नै भए पनि पीपलको बोट मुनी सुस्ताउँदै एउटा मिठो सुखको सहिको गीत गाई दिन्छ अनि हाँस्छ अर्थात्को हाँसो । हाँसोको यो समीकरणमा उदाहरण सबै आउँदै कमलको फूलको अनि गुलाफको फूलको । चाहे हिलोमा होस्या काँडाभित्र ? तर फूल त मुख्याउँ नै, हाँस्छ नै । नारायण गोपालले गाएका गीत उल्लेख गर्न चाहायै ।

फाँटहरूले कसलाई पुल भी रीरामा पनि फुलिदिन्छु । एउटा सानो फिरिफे पाउँदा मात्र पनि एउटा बालक हाँस्छ, मिठो मधुर अनि हजारै रुखैले पनि किन्न नसक्ने हाँसो । सन्तानसंग भेटाउन पाउँदा एउटी आमा हाँस्दिन्छु, करोडौले पनि खरिद गर्न नसक्ने अर्को हाँसो । विश्वलाई आज केही कुराको कमी छ भने त्यो हो हाँसो । अनि लाखौं, करोडौं बैद्ध बालान्स लिएर बसेको एउटा मान्छे महँगो गाडीमा सुकिलो कपडा

खोलेर हाँसौं, हाँसाउन सकौं । शुभकामा

मणिपुरमा भड्कियो जातीय दंगा

भाषा(प्रस) । म्यानमार (वर्मा) सँग सीमा जोडीएको पूर्वोत्तर भारतको प्रान्त मणिपुर चार दिनदेखि युद्धभूमि जस्तै बनेको छ ।

रेखाने मणिपुरी (मैतेई) र जनजाती समुदाय कुकी-जोमीबीच गर्न बुधवारदेखि चार्किएको हिसात्मक आन्दोलनका कारण मणिपुर अशान्त बनेको हो ।

जातीय दंगामा ५४ जना सर्वसाधारणते ज्यान गुमाइसको र मृतकको संख्या अफै थिएन सक्ने सम्भावना रहेको भारतीय संचारमाध्यमहरूले जनाएका छन् । हजारभन्दा बढी घाइते छन् । हिंसापछि राज्यका धेरै जिल्लाहरूमा मोबाइल इन्टरनेट बन्द गरिएको छ । सढे ३६ लाख जनसंख्या रहेको मणिपुरी (मैतेई) समुदाय लामो समयदेखि अनुसूचित जाति (सेंदुअल कास्ट) को मान्यताका लागि संघर्ष थियो । त्यो मागप्रति मणिपुरकै अन्य जाति, समुदायले विरोध जनाउँदै आएका थिए । मणिपुर उच्च अदालत मैतेई समुदायको मागप्रति सकारात्मक बन्द गर्न १९ अप्रिलमा राज्य सरकारलाई आदेश नै ग्यार्हो, 'मैतेई समुदायको माग जायच छ । उनीहरूलाई अनुसूचित जातिको दर्जाका लागि मे २९ सममा केंद्रीय जनजाति मारिमा मन्त्रालयमा सिफारिस पेस गर्नु ।'

अदालतको आदेशपछि आदिवासी/जनजाति

समुदाय र तिनको विद्यार्थी संघर्षे बुधवार राजधानी इम्फालमा निकालेको ऐक्यबद्धता न्यालीमा मणिपुरी-कोकी समुदायबीच झडप भएको थियो । झडपले उग्र रूप तिन्दै

जाँदा मणिपुर हिसात्मक बनेको हो । ४ मेरा मणिपुर सरकारले हिसात्मक आन्दोलन गर्नेहरूलाई 'गोली ठोकन' आदेश नै जारी गर्नुपर्यो । यो जातीय दंगाका कारण राज्यका १० हजार बढी सर्वसाधारण विश्वापीत भइसकेका छन् । चुराचन्दपुरमा ५ हजार र इम्फाल र मोरेहमा २ हजार जनालाई उद्धार गरी सुरक्षित स्थानमा राखिएको सुरक्षा मोतले जनाएको छ ।

इम्फाल, चुराचन्दपुर, विष्णुपुर, कांगोकोपी र टेङ्गानीपालका पाँच जिल्लाका सबौं धर, गिर्जाधर, मन्दिर र स्वारीसाधनमाथि तोडफोड र आगजनी भयो । आन्दोलनकारीका आक्रमणमा परी मणिपुरका विधायक र पूर्व जनजाति मामिला मन्नी, तुक्काजागिन वाल्टे पनि सख्त वाइजे भए । इम्फालस्थित उनको सरकारी निवासमै आक्रमण भएको थियो । मणिपुरका मूल्यमन्त्री विरेन सिंहले सद भाव कायम राख्न गरेको आहावानको कुनै पर्वाह नगरी दुई समुदायबीच निरन्तर झडप भइरह्यो । मणिपुरीले कोकीलाई 'मैयाङ' अर्थात विदेश भनेर हैज्ञे गर्नु । अहिले मणिपुरी समुदाय आक्रमण गर्न ऋम अफै जारी छ । कोकी समुदायका चेपेटामा परेको त्यहाँका नेपालीभाषीहरूले जनाएका छन् ।

थिए । बिहीबार देखि दंगा नियन्त्रणका लागि केद्र सरकारको निर्देशनमा केन्द्रीय रिझर्झ पुलिस फोर्स, चार्पैड एक्सेन फोर्सलायतका विशेष सुरक्षा दस्ता परिचालन गरिएको छ । यद्यपि आन्दोलन मत्थर हुन सकेको छैन ।

पुलिस बाहेक भारतीय सेना र अधिसैनिक असम राफलस्लाई पनि परिचालन गरिएको छ । सेना र असम राफलस्लाईका जवानहरूले प्रभावित क्षेत्रमा लड मार्च र हवाई अनुगमन गरिएको भारतीय संचारमाध्यमहरूले जनाएका छन् ।

तेपालीभाषी सुरक्षित चार दिनदेखि योग्य नेपाली नेपालीभाषीहरू भने सुरक्षित रहेको पाइएको छ । काडालातोम्बी, कालापाहाड, तोरीवारी, उनपानी, मुकुली, चन्द्रमान, सेती खोलालगायत क्षेत्रमा करिब ५० हजार हाराहारामा नेपालीभाषी बसोवास गर्नेन् । मणिपुरी- कोकी दंगाका कारण कुनै पनि नेपालीभाषी आक्रमण नपरेको र विश्वापीत पनि हुग नपरेको मणिपुरका नेपालीभाषी राहुल राईले बताएका छन् ।

मणिपुरीहरू बेलाबेल नेपालीभाषीहरूले आक्रामक बन्ने गरेको छन् । उनीहरू नेपालीलाई 'मैयाङ' अर्थात विदेश भनेर हैज्ञे गर्नु । अहिले मणिपुरी समुदाय आक्रमण गर्न क्रम अफै जारी छ । कोकी समुदायका चेपेटामा परेको त्यहाँका नेपालीभाषीहरूले जनाएका छन् ।

भाषा(प्रस) । मुगु पाटनमा यासी टिप्प गएका

जुम्ला कोकी दंगा बेपता भएका छन् । जुम्ला

पाटनमा यासी टिप्प गएको प्रयत्नमा

महाभारत र अन्य जातिको दर्जाका लागि

संघर्ष थिए । त्यो जातीय दंगा नियन्त्रणका लागि